

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روانپرستاری

طرح دوره نظری *Course plan*

شماره درس: 5132317

عنوان درس: پرستاری سلامت روان

نوع و تعداد واحد(نظری/عملی): 2 واحد نظری

دروس پیش نیاز: روانشناسی فردی و اجتماعی

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دانشجویان کارشناسی پرستاری ترم سوم (گروه 2) نیمسال تحصیلی: اول 1404-1405

مکان کلاس:

زمان کلاس: سه شنبه ها 14-16

شماره تماس: 37927607

مسئول درس: دکتر فاطمه قائدی حیدری

مکان و زمان حضور در دفتر کار: دوشنبه ها 14-16

اساتید درس: سرکار خانمها دکتر فاطمه قائدی حیدری و فاطمه کلیچ

Email : fatemeh.ghaedi@gmail.com

شرح درس: سلامت روانی شاخه‌ای از بهداشت عمومی است که در درجه اول به پیشگیری از وقوع بیماری و در درجه دوم به تشخیص به موقع بیماری‌ها، اقدام فوری برای درمان آنها و در نهایت به یاری فرد می‌پردازد تا از توانمندی‌های باقی مانده او حداکثر استفاده را بنماید و عبارت است از تأمین سلامت فکر و روان در جهت سازگاری و تطبیق فرد با خود و با محیط زندگی، قدرت پذیرش واقعیت‌های موجود و شکوفائی استعدادهای بالقوه خویش.

هدف کلی دوره :

ارتقاء دانش و آگاهی دانشجویان پرستاری در زمینه مفاهیم، اصول و مبانی بهداشت روان انسان در خانواده، مدرسه و اجتماع .
آشنایی دانشجویان با اصول بهداشت روان ، انسان و نیازهای اساسی او ، علل و عوامل موثر در بروز بیماری های روانی و شیوه های پیشگیری از آنها با تاکید بر مراقبت های اولیه بهداشت روان در سطوح فرد ، خانواده و جامعه و تکنیک های برقراری ارتباط موثر
تقویت انگیزه تفکر، مطالعه و تحقیق پیرامون موضوعات مربوط به بهداشت روان.
توجه به علائم و نشانه های اختلالات روانی در بیماران بستری و مراجعین به مراکز بهداشتی- درمانی.

اهداف اختصاصی :

الف - حیطه‌ی شناختی

1. اصول و مفاهیم بهداشت روان را تعریف کنند.

2. تعاریف بهداشت روان از دیدگاه‌های مختلف را مقایسه و تحلیل کنند.

3. علل و عوامل مؤثر در ایجاد اختلالات روانی را توضیح دهند.
4. طبقه‌بندی‌های مختلف علل و عوامل مؤثر در ایجاد اختلالات روانی را با یکدیگر مقایسه نمایند.
5. اهمیت و نتایج پیشگیری در بهداشت روانی را تحلیل کنند.
6. انواع پیشگیری را نام ببرند و نقش پرستار را در پیشگیری از اختلالات روانی شرح دهند.
7. مشخصات مراکز جامع روان‌پزشکی و بهداشت روانی را بیان نمایند.
8. نقش‌های روان‌پرستار را در مراکز درمانی و جامعه شرح دهند.
9. مفهوم ارتباط، ارتباط درمانی و تکنیک‌های آن را در چارچوب فرآیند پرستاری با ذکر مثال بیان نمایند.
10. علائم و نشانه‌های اختلالات روانی را با ذکر مثال توضیح دهند.
11. علائم اختلالات روانی بیمار را تشخیص داده و نام‌گذاری نمایند.
12. فرآیند روان‌پرستاری و چگونگی کاربرد آن را بیان نمایند.
13. نیازهای اساسی و توانایی‌های بالقوه و بالفعل انسان را بیان کنند.
14. نقش نیازهای اساسی و توانایی‌های انسان را در بهداشت روانی تبیین نمایند.
15. خود، مفهوم خود و اعتماد به نفس را تعریف نموده و نقش آن‌ها را در بهداشت روانی توضیح دهند.
16. استرس، عوامل ایجادکننده و مراحل آن را توصیف کنند.
17. روش‌های مدیریت استرس را نام ببرند.
18. مفاهیم بحران، انواع آن و چگونگی مدیریت بحران را بیان کنند.

ب- حیطه‌ی عاطفی

1. اهمیت نقش پرستار در پیشگیری، درمان و توان‌بخشی بیماران روانی را ارزش‌گذاری کنند.
2. ضرورت برخورد همدلانه و بدون قضاوت با بیماران روانی را درک کرده و در رفتار حرفه‌ای خود نشان دهند.

ج- حیطه‌ی روان حرکتی

1. مهارت تشخیص و نام‌گذاری علائم اختلالات روانی در بیماران را به‌کار گیرند.
2. از تکنیک‌های ارتباط درمانی در موقعیت‌های شبیه‌سازی‌شده یا بالینی استفاده کنند.
3. روش‌های مدیریت استرس و بحران را در تمرین‌های عملی یا موقعیت‌های شبیه‌سازی‌شده اجرا کنند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، ایفای نقش، کلاس درس معکوس، مبتنی بر حل مسئله، مشارکتی (تیمی)

مسئولیت های فراگیران :

حضور به موقع و قبل از حضور استاد در کلاس درس
خاموش نمودن تلفن همراه (عدم استفاده از تلفن همراه به صورت مطلق)
حضور دانشجو و شرکت فعال در جلسات بسیار مورد تاکید است.
شرکت در بحث های تیمی به صورت فعال.
تکرار صحبت کردن دانشجویان با یکدیگر، منجر به اخذ غیبت برای دانشجو می شود.
پیشخوانی قبل از کلاس مربوط به جلساتی که از قبل تعیین می شوند.

قوانین و مقررات کلاس:

- آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرایی موجود در سایت دانشکده پرستاری،

قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.
بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.
الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

یک جلسه غیبت غیرموجه	قابل بخشش
دو جلسه غیبت غیرموجه	کسر 1 نمره
سه جلسه غیبت غیرموجه	کسر 2 نمره
چهار جلسه غیبت غیرموجه	کسر 4 نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف 2 نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز ($4/17$) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

- سیاست های مسئول درس در مورد تاخیر و هرگونه تخطی از آیین نامه انضباطی دانشجو در کلاس درس:

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول دوره (کوئیز، تکالیف، امتحان میان ترم...)

شرکت و حضور فعال در فضاهای مشارکتی حضوری و جلسات آنلاین
آزمون میان ترم

بارم: 2

بارم: 6

ب) پایان دوره:

امتحان پایان ترم

بارم: 12

* منابع اصلی

- کوشان م ، واقعی س، روانپرستاری بهداشت روانی 1. تهران: انتشارات انتظار، 1399

* منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

- Mary C. Townsend, Psychiatric Mental Health Nursing: Concepts of Care in Evidence-Based Practice, 9 Edition, 2019.
- Sheila L. Videbeck, Psychiatric Mental Health Nursing, 8 Edition, 2020
- ویدبک، ش. پرستاری سلامت روانی و روانپرستاری 2022، ترجمه اسدی ا و همکاران، انتشارات جامعه نگر، 1403
- جنتی یدالله، حسینی جواد، عظیمی حمیده، محمودی قهرمان. پرستاری بهداشت روان. تهران: نشر جامعه نگر، 1393
- بوئر ب، پرستاری بهداشت روان، ترجمه شریف و همکاران، انتشارات جامعه نگر، 1399

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس

نیمسال تحصیلی : اول 1404-1405
مکان کلاس:

عنوان درس: پرستاری سلامت روان
ساعت کلاس: سه شنبه ها 14-16
اساتید درس: دکتر قائدی حیدری، سرکار خانم کلیچ

ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس	مدرس
1	1404/7/1	معرفی درس و وظایف مدرس و دانشجویان. تاریخچه مراقبت روانی و شکل گیری روان پرستاری، ساختارها و عرصه های مراقبت روانی	مطالعه پیش از کلاس در مورد کلیات روانشناسی	سرکار خانم کلیچ
2	1404/7/8	آشنایی با تعاریف، اصول بهداشت روان، انواع پیشگیری و نقش پرستار در آن	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	سرکار خانم کلیچ
3	1404/7/15	سبب شناسی اختلالات روانی، اجتماعی و معنوی	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	سرکار خانم کلیچ
4	1404/7/22	سبب شناسی اختلالات روانی، اجتماعی و معنوی	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	سرکار خانم کلیچ
5	1404/7/29	نشانه شناسی در روان پزشکی (1)	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	سرکار خانم کلیچ
6	1404/8/6	نشانه شناسی در روان پزشکی (2)	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	سرکار خانم کلیچ
7	1404/8/13	نشانه شناسی در روان پزشکی (3)	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	سرکار خانم کلیچ
8	1404/8/20	انسان، نیازها و توانایی ها	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، آماده نمودن لیستی از	سرکار خانم کلیچ

		نیازهای دانشجویان پرستاری و طبقه بندی آنها بر اساس هرم مازلو		
9	1404/8/27	ارتباط (تعریف، انواع و مراحل آن)	مطالعه قبل کلاس	دکتر فائدی حیدری
10	1404/9/4	تکنیک های ارتباطی درمانی و غیر درمانی	مطالعه قبل کلاس، نوشتن 5 مورد از ارتباط های موثر و غیر موثر و علل احتمالی آنها	دکتر فائدی حیدری
11	1404/9/11	فرایند پرستاری در اختلالات روانی(1)	مطالعه فرایند پرستاری قبل از کلاس	دکتر فائدی حیدری
12	1404/9/18	فرایند پرستاری در اختلالات روانی(2)	آماده نمودن یک فرایند پرستاری به صورت ورد و تمرین یکی از فرایندها به صورت رندوم در کلاس به صورت حضوری	دکتر فائدی حیدری
13	1404/9/25	مفهوم استرس و تئوری های آن، مدیریت استرس و سازگاری	مطالعه قبل از کلاس، لیست نمودن انواع استرس های یک جوان ایرانی از نظر دانشجویان به صورت تیمی	دکتر فائدی حیدری
14	1404/10/2	مفهوم استرس و تئوری های آن، مدیریت استرس و سازگاری	مطالعه قبل از کلاس، تجربیات از مدیریت استرس به صورت کتبی در یک صفحه به استاد تحویل داده شود.	دکتر فائدی حیدری
15	1404/10/9	مفهوم خود و ابعاد آن ، استفاده درمانی از خود، خودآگاهی	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	دکتر فائدی حیدری
16	1404/10/16	بحران و مداخله در آن	مطالعه قبل از کلاس آمادگی برای حضور فعال در کلاس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ	دکتر فائدی حیدری
17	1404/10/23	جمع بندی مطالب و رفع اشکال	رفع ابهام	اساتید درس

تاریخ امتحان میان ترم: بعد از 7 جلسه کلاسی با هماهنگی انجام شده

تاریخ امتحان پایان ترم (بر اساس تقویم آموزش): بر اساس اعلام آموزش دانشکده

سایر تذکر های مهم برای دانشجویان:

- به موقع و قبل از ورود استاد سر کلاس حاضر شوید.
- تلفن همراه سایلنت باشد، از تلفن همراه به هیچ وجه استفاده نشود.
- آموزش به صورت تعامل دوجانبه بین استاد و دانشجو است لذا قبل از کلاس مروری سریع بر مطالب کلاس با توجه به رفرنس ها داشته باشد.